

Мр Драгана Исаиловић
Народна библиотека Крушевац
dragana@nbks.org.rs

УДК 025.343:027.52(497.11)
025.4

ПРЕДМЕТНИ КАТАЛОГ У ВРЕМЕПЛОВУ

Сажетак: Лисни предметни каталог Народне библиотеке Крушевац има историју дугу више деценија. Пратећи развој библиотекарства, науке о књижевности и филологије, као и захтеве корисника – средњошколаца и студената, везане за стручни фонд Књижевних критика, предметни каталог је израђиван детаљно и прецизно. У раду су приказани листићи предметног каталога из тог времена, као и опис структуре, организације и функције предметног каталога уопште. Стварањем аутоматизоване базе података и електронског предметног каталога постиже се лакша претраживост података, мада се наилази и на недоследности. Усавршавањем и обуком библиотекара – каталогизатора као и редовном редакцијом каталога, електронски предметни каталог ће постати драгоцен база библиографских података у савременим библиотекама.

Кључне речи: лисни каталог, предметни каталог, електронски каталог, каталогизација, Фонд књижевних критика, Народна библиотека Крушевац.

Увод

Народна библиотека Крушевац, матична библиотека за Расински округ, постоји од 1857. када је у нашем граду основано Читалиште, а са различитим променама назива и локација постоји данас као најстарија установа културе у Крушевцу. Њен фонд прелази број од 163.000 књига, а поседује и 272 наслова серијских публикација, 80 наслова новина, велики број завичајних публикација, различит библиотечки материјал, визуелни, звучни материјал, као и публикације на страним језицима: енглеском, руском и француском језику. Библиотека већ три године поседује нову електронску читаоницу, уређену по најновијим библиотечким стандардима, у којој поред четрдесет одвојених места за читаоце, постоји и двадесетак рачунара за коришћење.

Народна библиотека Крушевац је члан Cobiss система и самим тим учествује у узајманој каталогизацији и обавља остале функције у национално библиотечко-информационом систему. Корисницима је омогућено претраживање грађе у електронском

каталогу па тако врло брзо долазе до жељених информација и података који су им потребни. У томе је незаобилазно коришћење предметног каталога, некада лисног а сада електронског, при чијем формирању библиотекари на старим основама изграђују нове алате којима чувају и организују знање у библиотекама. Раније су обрађивање публикација, правила и предметне одреднице биле у интерном власништву библиотеке, док је данас све доступно тако да су прегледиви каталози готово свих библиотека. У овом раду биће речи о предметном каталогу на Позајмном одељењу за одрасле на одељку књижевних критика (у даљем тексту – Књижевне критике) који се формирао са увећањем овог издвојеног фонда задовољавајући потребе корисника заинтересованих за одређену стручну литературу.¹

Када говоримо о фонду стручне књиге у НБ Крушевац, која је захтевала предметну класификацију, треба рећи да је стручна литература била смештена у Читаоници која је формирана 1977. године као Марксистичко одељење, а њен фонд се састојао од фонда Марксистичког одељења и Општег научног одељења. Одељење стручне књиге је одувек пружало специјализоване библиотечко-информационе услуге врло разноврсној структури читалаца и омогућавало научно-истраживачки рад, едукативни, менторски, студијски и академски рад. Посебно место у раду са стручним фондом заузима лисни предметни каталог овог одељења, који библиотекари почињу да израђују по утврђеним правилима.

У оквиру Позајмног одељења за одрасле смештена је сва белетристика, као и посебан део Књижевне критике, са малом читаоницом и осам рачунара за кориснике. Књижевне критике су формиране седамдесетих година прошлог века због интересовања и корисничких потреба средњошколаца Расинског округа. Овако богат и садржајан фонд се састоји из публикација из области филологије, лингвистике, језика, историје књижевности, теорије књижевности и књижевне критике, као и од богате референсне збирке. Временом су се читалачке потребе корисника усложњавале

¹ Стручни радови Жељке Турк-Јоксимовић о предметном каталогу есеја и књижевних критика у Народној књижници и читаоници „Владо Готовац” Сисак, као и рад Меланије Секне о предметним одредницама из области књижевности у Националној и свеучилишној књижници у Загребу, значајно су помогли у истраживању и презентовању проблематике овог рада.

па Књижевне критике посећују студенти филолошких, филозофских и учитељских факултета, студенти мастер и докторских студија, истраживачи и научни радници. Публикације из овог фонда се не износе ван Библиотеке осим на фотокопирање, а читаоци их користе у малој Читаоници књижевних критика. У изузетним случајевима библиотекар издаје публикацију истог наслова која постоји у више примерака на одељењу, са роком враћања краћим од 14 дана.

Предметни каталог Књижевних критика

На Позајмном одељењу НБ Крушевац, у ранијим раздобљима, коришћени су у раду лисни каталози и то: алфабетски каталог, стручни каталог, каталог на наслов, каталог стране књиге, предметни каталог стручне књиге у Читаоници и предметни каталог Књижевних критика. У то време све библиотеке су радиле на истом формату по Стандардима за библиографски опис монографских публикација ИСБД(М), па и наша библиотека. Алфабетски, стручни, каталог на наслов и каталог стране књиге били су смештени на Позајмном одељењу за одрасле док се предметни каталог Књижевних критика налазио баш на том одељку. У нашој библиотеци лисни каталози су на српском језику (сем каталога стране књиге), а усвојена је ћирилична одредница.

Предметни каталог је настао из потребе да се реализује садржинска обрада докумената природним језиком и да се формулише утврђени исказ који представља предметну одредницу, која улази у састав каталога, чијим ће претраживањем брзо и лако библиотекар или корисник доћи до жељене информације о појму који га занима. „Предметни каталог један је од стварних каталога који путем предметних одредница и предметних рубрика, лексикографски сређених и успостављених логичких веза међу њима, представља предмет, тему или садржај публикација које улазе у фонд библиотеке”.² Предметни каталог настаје касније од ауторског и стручног каталога, највероватније из закључка библиотекара да само наслов дела није довољан – тако да је било више покушаја пописа књига у историји према њиховом садржају.

² Биљана Брковић, *Предметна класификација – предметни каталог* (Београд: Народна библиотека Србије, 2018), 19.

Садржинска класификација се временом усавршавала тако да се, поред утврђивања стандарда и одредница, након појаве аутоматске обраде у библиотекама, јавља и потреба и за формирањем тезауруса. „Тезаурус је организовани скуп предметних ознака – термина, којима се дефинише и изражава садржина сваке врсте докумената...”³ Када анализирамо предметни каталог стручне књиге као и предметни каталог Књижевних критика, у нашој библиотеци није постојао тезаурус – већ су се користиле утврђене форме одредница за обраду монографских публикација, а библиотекари су, користећи своја знања и пратећи корисничке захтеве, формирали каталоге додајући у њих локалне податке.

У току неколико деценија рада предметни каталог одељења Књижевних критика постао је квалитетан и исцрпан документ који је детаљно приказивао садржај фонда Књижевних критика (у питању су само монографске публикације), где је на каталошким листићима по свим библиотечким правилима представљена проблематика везана за језик, филологију уопште, теорију књижевности, историју књижевности, књижевну критику и за везе осталих наука са књижевношћу. На тај начин читалац је долазио до информација и о публикацијама које су смештене на другим одељењима у библиотеци. Израђивању предметног каталога претходило је педантно вођење главних предметних одредница у тврдо укориченој свесци, у којој су на крају листова утиснута слова азбуке, поред којих су се уписивали предмети и појмови који почињу тим словом а у вези су са темом која би одређивала одредницу. Наравно то је представљало само одређену врсту помоћи у изради предметног каталога Књижевних критика пошто су кориснички захтеви постајали све обимнији.

Временом су се захтеви читалаца усложњавали, пратећи развој савремене мисли науке о језику и теорије књижевности, те је стога предметни каталог (лисни) израђиван стручно и прецизно. Започело се са израђивањем каталошких листића по сличном принципу као и код ауторског каталога, с тим што је главна редалица представљала појам – предмет из обрађиване публикације, а који задовољава захтеве читалаца у вези са тим појмовима. „Претражујући предметни каталог на листићима наилази се на широк распон предметних одредница,

3 Софија Јовановић, „Тезаурус – контролисани речник за предметну класификацију докумената”, *Предметна класификација од лисној до електронској каталога : зборник радова*, ур. Љиљана Ђурђић (Београд: Народна библиотека Србије, 1999), 22.

што значи да се у таквој каталогу могу пронаћи појмови из свих подручја теорије и повијести књижевности, ако су на било који начин везани уз критички осврт на књижевно дјело, књижевни лик, појам из теорије или повијести књижевности, књижевно раздобље.”⁴ У току рада на предметизацији фонда Књижевних критика дошло се до решења да се главни појам проширивао и није се састојао од једне већ од више речи – „сложена одредница”: две именице, именице и придева, именице и више придева или целе синтагме. Каталогизатори су се, при избору предметних одредница и пододредница, руководили у избору појма (кључне речи) који ће бити главна одредница тиме да ли је у одређеној монографској публикацији тај појам темељно обрађен књижевно-теоријски, критички или историјско-књижевним садржајем. То видимо на следећим примерима:

РОМАН

ДРАМА

ЕСЕЈ

У ситуацији да је тај појам ближе одређен временским периодом, жанром или неком другом проблематиком тада су наведене одреднице добијале пододредницу.

РОМАН, СРПСКИ – 19 В.

ДРАМА – ЕСТЕТИКА

ЕСЕЈ – ДЕФИНИЦИЈА

Опште или тематске предметне одреднице

Како се наводи у литератури, „опште одреднице изражавају термине или називе општих појмова – предмета (...) општи предмети су разноврсни, јер представљају како ствари материјалне природе, жива бића, тако и духовне творевине (...) Предметна одредница може да изражава и назив науке (научне дисциплине), делатности или уметности кад су оне предмети изучавања у одређеним делима”.⁵ У фонду Књижевних критика који обједињује све аспекте

4 Жељка Турк Јоксимовић, „Предметна обрада на одјелу есеја и књижевних критика на примјеру Народне књижнице и читаонице Владо Готовац Сисак”, *Књижевничарство: Гласник Друштва књижевника Славоније и Барање* бр. 1–2 (2015): 66. https://hrcaak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=347869 (преузето 30. 7. 2020)

5 Дивна Глумац, *Предметни каталог у библиотеци ошине тине* (Београд: Народна библиотека Србије, 1986), 19–20.

проучавања књижевности и језика предметизују се публикације из области Науке о књижевности, која „има за предмет истраживање књижевног стваралаштва (...) Теорија књижевности изучава процес уметничког стварања (...) Књижевна критика се труди да објасни значење и лепоту који се налазе у појединим књижевним делима (...) Историја књижевности изучава питање историјског развоја књижевних облика (...) тумачи и оцењује, системом књижевно-теоријских метода, уметничку вредност дела и писаца у зависности од историјског момента настанка...”⁶

Предметни каталог Књижевних критика у својој организацији поседује богат систем одредница и пододредница из наведених области међу којима су успостављене еквивалентне, хијерархијске и асоцијативне везе. Тадашњи каталог је организован као једна целина а листићи су у фиокама били омеђани граничницима који су на средини имали истакнут део на коме је стајала реданица која је била у основи предметних одредница каталошких листића који долазе. Каталог је био сређен по предмету који је био обрађен на каталошком листићу. Најчешће је то било презиме аутора или одређени појам који су у предметном каталогу узбучени на реданицу. То је овако изгледало: Комедија, Константин Филозоф, Критика, Култура, Мериме, Проспер, Методика, Мит, Михаиловић, Драгослав, Народне приповетке, Народни певачи, Натурализам. У даљем тексту навешћемо неке илустративне примере предметног лисног каталога.

82.01

МОТИВ ЛАВИРИНТА - СВЕТСНА КЊИЖЕВНОСТ

В.

Вражја машта / Јовица Аћин. - Београд : Народна књига, 2000, стр.13-38.

Каталогизатор је за одредницу узео појам који представља одређени мотив који се посматра у односу на појам у пододредници, који се састоји од придева везаног за именицу која представља

⁶ Гордана Шапоњић Кошутић, „Предметна класификација праваца и стилова у књижевности и уметности”, *Предметна класификација од лисној до електронској каталога: зборник радова*, ур. Љиљана Турђић (Београд: Народна библиотека Србије, 1999), 55–56.

одређену књижевност. Овај пример је типичан за групу одредница која је формирана под реданицом МОТИВ. С обзиром на то да се проблематика анализе књижевних дела заснива на анализи различитих мотива, ова скупина листића је драгоцене јер у себи садржи велики број побројаних мотива који ће кориснику бити од велике помоћи у истраживачком раду. Навешћемо неке примере предметних одредница који следе иза ове реданице: МОТИВ виле, вина, власти, двојника, демона, жене, жртве, зла, Косовског боја, кентаура, лавиринта, лепоте, љубави, Мораве, огледала, сеоба, срца, страха, самоће, паланке...

РУСКА КЊИЖЕВНОСТ-НАТУРАЛНА ШКОЛА

В.

Вулетић, Витомир: РУСКА КЊИЖЕВНОСТ XIX ВЕКА.
НАТУРАЛНА ШКОЛА. Стр. 377-388.

Приказ листића предметног каталога са тематском предметном одредницом која се састоји од две речи РУСКА КЊИЖЕВНОСТ (када је у одредници књижевност одређеног народа означава се придевом са додатком који означава етничку припадност).

Ту је пододредница која представља сродни појам и са одредницом успоставља хијерархијске везе. Стављено је упутно В. – види које читаоца упућује на публикацију у којој може наћи о руској књижевности то што га занима, а нумерација директно упућује где тачно почиње текст и коликог је обима. У каталогу наше библиотеке по договору је у то време коришћено в. у смислу „види” да се погледа у којој је публикацији се налази поглавље, или чланак у којима је представљена проблематика која је изражена предметном одредницом и пододредницом. О коришћењу в. као упутнице у каталогизацији биће речи у поглављу о организацији каталога.

Пример предметне обраде монографске публикације

„ХАСАНАГИНИЦА : 1774 – 1974 : пријепјеви, варијанте, студије, библиографија”

Треба поменути један врло интересантан пример предметизације из проблематике народне поезије. У питању је тематска

одредница „Хасанагиница” и бројне пододреднице које је конкретније одређују, а до којих се дошло током дугогодишњег рада са корисницима – средњошколцима током испитивањем њихових захтева. Знатан број корисника – средњошколаца, углавном на почетку школске године, користио је фонд Књижевних критика ради писања истраживачких радова са темом о балади „Хасанагиница”, са различитих аспеката књижевно-теоријске, језичке, стилске анализе. Велики број пододредница детаљно приказује проблематику истраживања те баладе и сагледава је са најразличитијих аспеката пружајући читаоцу подробен преглед анализе најпознатије баладе јужнословенских књижевности.

886.1/.2.c9-1:398

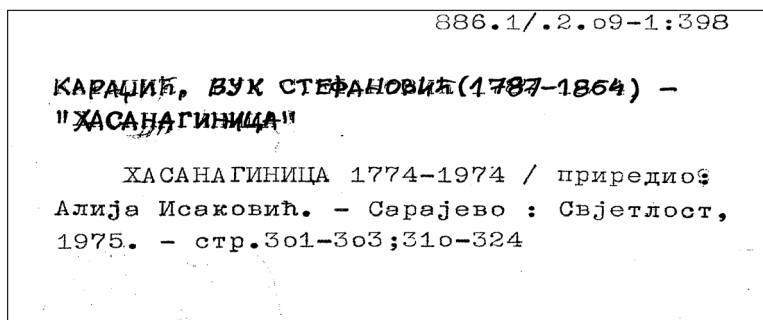
"ХАСАНАГИНИЦА" – ДРАМСКИ ЕЛЕМЕНТИ

ХАСАНАГИНИЦА 1774–1974 / приредио:
Алија Исаковић. – Сарајево : Свјетлост,
1975. – стр.363–402;433–438;444–445

Извршена је предметна обрада Зборника из 1975. године „ХАСАНАГИНИЦА : 1774 – 1974 : пријепјеве, варијанте, студије, библиографија”, у издању ИК Свјетлост, Сарајево. Поред главне тематске одреднице ХАСАНАГИНИЦА додато је више пододредница (простих и сложених): Драмски елементи, Композиција, Карактери, Психолошка анализа, Лик Хасанагинице, Трагична кривица, Мотив стида, Мотив болести, Мотив „Хасанагинице”, Мотив страха, Табу, Варијанте, „Парафраза” варијанта, Загорска варијанта, Дубровачка варијанта – Шипан, Чешка књижевност, Енглеска књижевност, Пољска књижевност, Мађарска књижевност, Преводи, Историјат, Путеви преношења, Фортисови сарадници, „Илирски Хомери”, Језичке промене, Версификација, Компаративни текстови, Записи, Порекло текста, У литератури, Библиографија радова. У предметном каталогу су присутне и и одреднице где је појам (назив баладе) Хасанагиница пододредница. Овом унакрсном обрадом садржаја долазило се до траженог појма из два правца. У конкретном

примеру када би корисник захтевео однос између стваралаштва Вука Караџића и баладе „Хасанагиница” то изгледа овако:

Караџић, Вук Стефановић (1787–1864) – Хасанагиница
Копитар, Јернеј (1780–1844) – Хасанагиница.

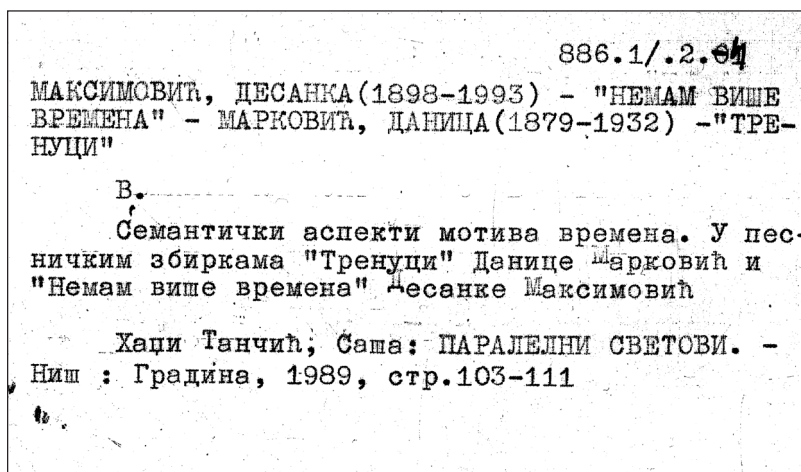
У раду Меланије Секне о предметним одредницама у подручју књижевности она такође говори о примеру предметне одреднице Хасанагиница у поглављу Наслови: „Класична анонимна дјела, дјела усмене књижевности, часописи, стари рукописи и друга дјела с којима се у књижничарству поступа као с анонимним, могу бити предмет публикације. Најчешће се користи само наслов, за опћенита дјела о предметном наслову, нпр., ...*Хасанагиница* али могу се користити и додатне одреднице, нпр., *Хасанагиница* – Адаптације...”⁷

Персонална предметна одредница

Када говоримо о персоналним предметним одредницама у литератури се наводи и да „персонална или особна одредница заступа име личности која је предмет класификованог документа. Личност мора бити заступљена јединственом одредницом, без обзира на то колико и каквих додатака може стајати уз име. Неусвојени облици искључују се из употребе. Начелна правила према којима се утврђује јединствена одредница за индивидуалног аутора у алфаветском каталогу примењују се и при утврђивању

⁷ Меланија Секне, „Предметне одреднице у подручју књижевности у националној и свеучилишној књижници у Загребу”, *Вјесник библиотекара Хрватске* бр. 57, 1/3 (2014): 391–414. https://hrcaj.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=209923 (преузето 17. 9. 2020).

усвојеног облика особне одреднице за предметни каталог, иако су им функције сасвим другачије”.⁸

На овом приказу каталожског листића предметног каталога видимо да је у питању персоналана одредница са пододреницом која говори о поезији одређене песникиње, док се персонална одредница састоји од имена друге књижевнице, а поред ње је пододредница везана за њен стваралачки опус. Каталогизатор је библиографском обрадом истакао проблематику компарације у стваралаштву двеју књижевница.

Организација каталога

У овој причи о предметном каталогу треба неизоставно поминути и његову организацију. Када говоримо о лисном предметном каталогу присетимо се дефиниције Дивне Глумац која гласи: „Организација предметног каталога обезбеђује структуру предметног каталога као информативног средства и обухвата: утврђен упутно-информативни систем, утврђена правила за формирање каталога, као и помоћне инструменете предметног каталога (...) Мрежа упутно-информативних листића обезбеђује библиотекару једнообразност и доследност (једнозначност) у утврђивању одреднице, а кориснику

⁸ Биљана Брковић, *Предметна класификација – предметни каталог* (Београд: Народна библиотека Србије, 2018), 44.

омогућује да на најбржи начин добије жељену информацију о литератури, како о одређеном предмету, тако и о сродним предметима”.⁹ Добра организација предметног каталога преко мреже упутно-информативних листића и система еквивалентних веза (упутни, информативни листићи за хијерархијско и асоцијативно повезивање и тумачни листићи) и библиотекару и кориснику олакшава рад и пружа детаљно и квалитетно информисање. По Љиљани Брковић у савременој каталогизацији *в.*(види), се користи у информативним листићима у којима се указује на еквивалентне везе, у информативним листићима за хијерархијско и асоцијативно повезивање користи се фраза *в. исто тако*, док се за историјске (информативне листиће) користи фраза *в.и*. На следећем примеру видимо информативне листиће за асоцијативно повезивање у лисном предметном каталогу где је коришћено само *в.* по договору:

ЕМИГРАНТИ	КОМЕДИОГРАФИЈА, СРПСКА
В.	В.
ДИСИДЕНТИ	СРПСКА КОМЕДИОГРАФИЈА

Закључак

Описујући структуру, функцију и значај предметног каталога видимо да он представља драгоцену ризницу података коју библиотека поседује и помоћу које сваки корисник може да се информише о било којој области, предмету, појму и о свему што га занима. Наравно, данас се ситуација потпуно променила пошто је створена „аутоматизована база података о публикацијама које улазе у фондове библиотека остварује се узајамном каталогизацијом, а успоставља и одржава применом јединствене библиографско-каталогске обраде. Услов за успостављање базе и њено адекватно коришћење је примена стандарда за формирање записа и стандардизован контролисани речник предметних ознака, којим се подржава јединствен приступ предметном означавању документа”.¹⁰ Каталогизатори данас уносе предметне одреднице у електронску

⁹ Дивна Глумац, *Предметни каталог у библиотеци ошине тине* (Београд: Народна библиотека Србије, 1986), 106–107.

¹⁰ Биљана Брковић, *Предметна класификација – предметни каталог* (Београд: Народна библиотека Србије, 2018), 79

базу следећи искуства библиотекара ранијих времена и користећи корпус предметних одредница и поодредница који је настао током прошлих деценија формирањем лисног предметног каталога. Садржинско представљање докумената у Cobiss бази представљено је у UNIMARC формату, тако да се утврђеним поступком уношења података за све врсте одредница и поодредница у одређена поља и потпоља омогућава претраживање по свим унетим елементима.

Стварањем аутоматизовене библиографско-библиотечке базе података и коришћењем електронског каталога свакако да је омогућено било ком кориснику који је на мрежи да дође до многобројних информација о свим врстама публикација и библиографских података. Када посматрамо сегмент коришћења предметног каталога у електронској форми, у односу на лисни предметни каталог, може се приметити да су предметне одреднице уопштеније и нису тако прецизне као у лисном каталогу. Међутим, како је аутоматизација омогућила брзу и доступну претраживост – самим тим се долази врло лако до предмета и појмова који су корисницима потребни. Лисни каталози су отишли у историју, међутим чињеница је да су били врло уједначени по структури, док аутоматизовани каталози услед доласка нових технологија, промена у језику и различитих стручних ставова по том питању доживљавају промену, разна одступања и постају недоследни. У току стварања аутоматизованих база и класификације потребно је стварати и библиографске и нормативне базе што изискује уједначену и прецизну израду, а то није увек случај. Да би електронски предметни каталог био и доследан и функционалан, каталогизатори треба да буду врхунски обучени и усавршени за послове електронске предметизације, а редакција предметног каталога треба да буде редовна, детаљна и ажурна.

Само таквим приступом пословима библиографске – каталожке обраде електронски предметни каталог ће остати и даље најдрагоценија ризница података у савременој библиотеци, испунити захтеве савремених читалаца и похранити светско знање које су библиотекари прохујалих времена дуго и мукотрпно сабирали и бележили.

Литература

1. Брковић, Љиљана. *Предметна класификација – предметни каталоги*. Београд: Народна библиотека Србије, 2018.
2. Глумац, Дивна. *Предметни каталоги у библиографији оштрије штипа*. Београд: Народна библиотека Србије, 1986.
3. Јовановић, Софија. „Тезаурус – контролисани речник за предметну класификацију докумената”, *Предметна класификација од лисног до електронског каталога: зборник радова*. Уредник издања Љиљана Турђић, 22. Београд : Народна библиотека Србије, 1999.
4. Петковић, Љубица. *Народна библиотека Крушевац*. Крушевац: Народна библиотека Крушевац, 2002.
5. Секне, Меланија. „Предметне одреднице у подручју књижевности у Националној и свеучилишној књижници у Загребу”, *Вјесник библиоотекара Хрватске*, бр. 57, 1/3 (2014): 391 – 414. https://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=209923 (преузето 17. 9. 2020).
6. Турк Јоксимовић, Жељка. „Предметна обрада на одјелу есеја и књижевних критика на примјеру Народне књижнице и читаонице Владо Готовац Сисак”, *Књижничарство: гласник Друштва књижничарства Славоније и Барање*, бр. 1–2, (2015): 61–74. https://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=347869 (преузето 30.7.2020).
7. Шапоњић Кошутин, Гордана. „Предметна класификација праваца и стилова у књижевности и уметности”, *Предметна класификација од лисног до електронског каталога: зборник радова*. Уредник издања Љиљана Турђић, 55–56. Београд: Народна библиотека Србије, 1999.

Summary: Leaf subject catalogue of The Public Library of Kruševac was the part of its history for many decades. Following the development of librarianship, literary science and philology, as well as users' demands - secondary school pupils and university students, connected with the professional catalogue of Literary Criticism Fund, subject catalogue was made in detail and with precision. In this paper the presentations of subject catalogue leaflets from earlier times are given together with the description of the structure, organization and functioning of the subject catalogue in general. By creating the automated data base and electronic subject catalogue, easy searching was achieved but one also finds some inconsistencies in them. The upcoming improvement and further training of the librarians-cataloguers, in addition to regular revisions of catalogues, will make electronic subject catalogue become the precious base of bibliographic data in modern libraries.

Key words: leaf catalogue, subject catalogue, electronic catalogue, cataloguing, literary criticism fund, The Public Library of Kruševac